

Soutěžní model kategorie A2 z dubna 1955

N V - 1 0 " R E K O R D "

=====

Od ledna 1955 světová organizace IAI změnila řád i pro letecké modeláře. Hlavně pak ve zkušebně létané kategoriích A2 oficiálně změnila předepsaný průřez trupu /1/100 plochy modelu/ a počet startů stanovila na 5x130" sec. z 50 metrů šířky. Touto změnou konstrukce nových modelů značně zestálaly, vynýšlely se nové způsoby práce, technologie i materiály. Už od minulého roku se mluvilo o zrušení průřezu, tak řada modelářů stavěla nové modely už bezprůřezové. Sám jsem měl tuto výhodu v tom, že v Kralupecké v instruktorském kurzu jsem si jeden takový model postavil - NV-09 Marčan. Celý minulý podzim jsem s ním pilně trénoval a ladil, abych jej měl připravený už na lednové soutěže v Koprivnici a Příboře.

Rozhodl jsem se postavit další nový model s využitím nádherné žluté dřiny a finské břízy, kterou jsem si před dvěma roky nakoupil zásilkovou službou u pí. Jirkovcové z N. Bydčova. Prodávala ji v plátech cca 200x1000mm v tloušťkách 0,5, 0,6, 0,8, 1 a 1,2mm. Při tehdejší nedostatku balzy mi padl do oka a vymyslel jsem způsoby využití i technologie stavby. Na potahy náběžek křídel i výškovek se to přímo nabízelo. Také žebra z tohoto materiálu ušetřily na hmotnosti a zvýšená pevnost se dosáhla oboustranným polepením tenkým průklepovým papírem do psacích strojů, nebě i hedvábným papírem. Využití na trupy však chtělo úplně nový přístup ke stavbě, který byl sice pracnější, ale pevnosti i vzhledem docela vyhovoval, /viz. popis dále/.

Svůj název si model vysloužil, když na jedné z výběrových soutěží v Mnichově Hradišti ráno před zahájením soutěže jsem ladil klus na takové klidné podmínky nalepením podložky z papíru pod výškovku. Asistoval u toho i vedoucí krajského družstva František Frei s tím, že let změní abychom věděli o kolik se model v kluzu zlepšil. Už jsem jej měl v ruce, tak jsem si troufl i na výtěh z bočního háčku. Před vrcholem urychlení tahu, nádherná stoupavá levá zatáčka, bez zhoupanutí a celé tři minuty létá model ve stejné výšce, možná i o několik metrů výš. Pomalu jsem šel pod něj, připravený chytit model po vykopnutí přímo do ruky, ale stále nic. Po dvaceti minutách letu byli už nejen kamarádi z ostravského družstva zvědaví jestli model uletí či ne. Naštěstí se ranní prokřatý vzduch nad betonovou ranveji ochladil a model po 37 minutách a 24vteřinách spočádaně přistál snad jen 100m od místa startu. Myslel jsem si po celou dobu letu, že jsem špatně podpálil doutnák, omyl, dobře přilepil papírovou podložku, kterou lepidlo prosáкло a slepilo i výškovku k trupu. Kolik model uletí v ranním klidu z 50m šířky jsem se sice tehdy nedověděl, ale tento let mi byl zapsán do prázku jako krajský rekord v trvaná letu a pokud vím, tak oficiálně nebyl nikdy překonán. Měl jsem jen štěstí, že let měřil tehdejší krajský instruktor a další člen družstva. Na one soutěži jsem tehdy nalétal 798sec., ale umístění si už nepamatuji, to jsem si pečlivě zapisoval až od následujícího roku, včetně jednot-

livých startů. Že to byl výborně létající model prokázal na soutěžích v Kroměříži, N. Jičíně, Ostravě či Hůrce u St. Jičína, kde zvítězil v roce 1956 na krajském přeboru a jako cenu jsem si odvezl nádhernou vzduchovku.

Na jaře roku 1957 jsem byl nominován a zúčastnil se širšího výběru pro Mistrovství světa v Mladé Boleslavi. Prvního soustředění se zúčastnilo 25 modelářů z celé republiky a do druhého kola postoupilo 16 nejlepších a do užšího výběru jen 8 modelářů z nichž vyberou 4 pro MS a zbyvajících budou létat proxy za cizí modeláře co se nemohou osobně zúčastnit a pošlou jen své modely. Na první soustředění jsem jel sám s modely Martan, Rekord a Cinderela. Přesto, že jsem neměl svého pomocníka na vypouštění, ale byl závislý na pomoci jiných, probíjaval jsem se do druhého kola, které bylo o 14 dnů později, opět v Ml. Boleslavi. To jsem už jel na svém motocyklu Jawa 175cm³ a vezl svého pomocníka - studenta co vedl modelářský kroužek v Metylovicích. Snaha zalétat co nejlépe byla veliká, splňoval jsem i podmínku tří modelů, ale umístění na 11. místě mě vyřadilo z dalších bojů. Přesto jsem nelitoval, seznámil jsem se a viděl létat opravdové esa - Horyna, Špulák, Procházka, Rak, Hájek, Michálek atd. MS v Ml. Boleslavi jsem se pak zúčastnil jako divák a fandil našim modelářům.

Stavební postup.

T r u p - předek trupu jsem navrhl dlabaný ze dvou destiček lípy 10mm vyříznuté do tvaru, nožem a rašplí zaoblíme vnější tvar. V místě usazení jazyku vrtáme otvory $\varnothing 1,5\text{mm}$ co nejbližší k sobě dle šíře jazyka. Následně profízneme a pilujeme jehlovým pilníčkem drážku. Obě destičky co držely pokromadě dva křebíčky rozpulíme, naznačíme prostor pro zátěž i odlečení a dlabeme v obou polovinách na sílu stěny cca 2mm. Slepíme v celek a vrtáme otvor pro vřazování zátěže.

Zadní část trupu slepíme z proužků dýhy 0,5 či 0,6 a smrkových listů 2x2 a 2x5. Na oba boční proužky nalepíme listy 2x5, mohou být mírně skosené pro nalepení horního proužku. Na jednu boční desku nalepíme i listu 2x2, pak přisadíme druhou bočnici a na listě 2x2 jistíme kramlíky. Teprve později lepíme horní proužek dýhy na desce a jistíme špendlíky. Zadní část slepenice uzavřeme korkovou zátkou a přední část licujeme na klavici a lepíme za stálé kontroly souososti. Po zaschnutí zabrousíme lepené spoje, nalepíme směrovku z b2 s pokyblivou ploškou, usazenou na dvou Al. plíščích 0,3mm a obě ploutvičky. Doplníme dosedací ploškou z př. 1 a dorazem z listy 2x5 s bambusovými kolíky. Trupová žebra vyřízneme z překl. 3 a jazyk z duralu 1,5mm, který licujeme do trupu i ohneme do vzepětí. Startovací háček je boční a umístěný 8mm před těžištěm.

K ř í d l o - s profilem KVA 123 je dělené, spojené jazykem s dvojitým lomením a potaženou náběžkou z dýhy 0,5. Střední žebra jsou z překl. 2 a všechna další a dýhy 1,2mm. Lišta náběžky smrk 3x3 na usíčk chnutá nad svíčkou,

hlavní lišta 3x5, pomocná 2x3 a odtokovka 3x10 zbrúšená do klínu se zářezy pro žebra. Odtokovka uší lamelována z list 2x3 ve špendlíkové šabloně a teprve po zaschnutí obroušená do klínu, se zářezy. Spoje uší pojištěny oboustranně spojkami z překl.1 a vyztužnými trojúhelníky, včetně středu křídla.

V ý s k o v k a - náběžka smrk 3x3, eliptické konce ohnuty nad svíčkou, hlavní 2x3, odtokovka 2x8 s nařiznutými konci podél v délce 150mm na rozměr 2x2 a lamelováno ve špendlíkové šabloně do elipsy. Žebra vybrousíme z dýhy 0,8 s profilem MVA 362. Po slepení v celek, vlepíme všech výstuh i středu, zebrousíme tvar hotově. Dolepíme úchyty gumiček determalizátoru z překl.1,5 i bambusové kolíky.

P o t a h - křídlo potaženo hnědým papírem kablo střední síly, výškovka se směrovkou tenkým. Potah lepen studeným kličem kassin, vypnut vodou a 4x lakován nitrolakem Celon nebo jiným čirým nitrolakem. Trup lakován na žluto, vybrousěn a znovu stříkán do lesku.

Z á l e t - provedeme zaklouzáním z ruky tak, aby model nepokřoval. Pohyblivou plošku mírně vyhneme na tu stranu kde máme usazený boční háček. Citově startujeme na kratší šňůru a v případě úniku do strany rychle pustíme. Správnou výchylku či polohu háčku zjistíme jen řadou opakovaných startů. Až budeme spokojeni a vytáhneme model až nad hlavu, zalepíme plošku. Úspěšné starty i dosažené maxima přeje autor modelu

Zdeněk Raška senior

Technické údaje modelu.

rozpětí	1930mm
délka	1105mm
plocha celkem	33,86dm ²
hmotnost	480g
zatížení	14,1g/dm ²
průřez trupu	17cm ²
úhel seřízení křídla	+3,5°
úhel seřízení výšk.	-0,5°
profil křídla	MVA123
profil výškovky	MVA 362